

Massimino, Luca: *Così lavora lo spinone*. I Nostri Cani 07/2002. Ente Nazionale Cinofilia Italianan julkaisu. Suom. Salla Finnilä. Kaikki oikeudet pidätetään. Lähde mainittava lainattaessa.

Näin työskentelee spinone

Spinone on koira, joka on parhaimmillaan vaikeakulkuisissa maastoissa.

C.I.Sp:in kokouksessa Vincissa 22.8.1997 dott. Poli käsitteli tyhjentävästi eri rotumääritelmien historiaa ja niiden ympärillä käytyä keskustelua eri aikakauslehdissä ja artikkeleissa julkaistujen tietojen pohjalta. Samalla heräsi ajatus, että ei olisi enää hyväksyttävää käyttää bracco italianon työskentelymääritelmää sellaisenaan spinonelle. Tämä ei suinkaan johdu siitä, että kärsisimme alemmuuskompleksista vaan siitä, että rotujen työskentelytavoissa on kiistatta eroja. Korostan, että määritelmät kuvaavat ihannetapausta; mallia, joka inspiroi ja johon voi viitata niin rodun ulkomuotoa kuin työskentelyäkin pohdittaessa. Tämän vuoksi siis täsmensimme joitain kohtia spinonen työskentelymääritelmästä tehdäksemme eron spinonen ja bracco italianon välille.

Yksi ongelmakohtista oli ravi, jota tarkensimme kuvauksella ”maatavoittava ja nopea” ja ”lyhyet matkat laukkaa”, jossa termi ”sallitaan” korvattiin sanalla ”hyväksytään”. Määrittelemättä tässä sen tarkemmin, mikä on hyväksyttävää ja mikä ei, jätämme tuomareiden harkittavaksi, missä maasto- ja muissa olosuhteissa yksittäiset pätkät laukkaa ovat hyväksytyjä. On kuitenkin yhä olennaista, että koira vaihtaa raville saatuaan hajun riistasta ja tarkastaessaan hajua.

Toinen ero bracco italianon ja spinonen välillä on pään asento. Spinonen pää ei ole niin pystyssä kuin bracco italianolla, minkä lisäksi sen korvat liikkuvat vähemmän. Perustavanlaatuisen ominaisuus on myös koiran käytös riistalla – pitkä lähestyminen – rauhallinen ja varovainen, mutta samalla myös määrätietoinen. Hermostuneisuus ei ole hyväksyttävää, ei myöskään hännän heiluminen. Hännän tulee sitä vastoin heilua koiran hakiessa riistaa.

C.I.Sp:in neuvosto hyväksyi spinonen työskentelymääritelmän 6.11.1999. Määritelmässä spinone kuvataan metsästyskoiraksi, joka on parhaimmillaan vaikeakulkuisissa maastoissa metsästettäessä. Metsästys on olennainen osa spinonea, mitä ei saa milloinkaan unohtaa.

Päätin puheenvuoroni Vincissa toistaen, että haluamme spinonen, joka on riistaintoinen, tasapainoinen, tehokas, ravaava metsästyskoira ja jonka koulutettavuus on hyvä. Haluaisin vielä todeta arvostetun metsästyskoiraharrastajan, Giulio Colombon, sanoin ”Koiran tapa metsästää syntyy sen käyttötarkoituksesta, ei päinvastoin” ja ”mikä tahansa rotu tai koiran metsästystapa voi olla metsästettäessä käypä; mikään rotu tai metsästystapa ei ole käypä, ellei tulosta synny”. Uudessa ehdotuksessa spinonen työskentelymääritelmäksi on haluttu tiivistää rodulle ominainen tapa metsästää seisontaan, kykyyn löytää riistaa, yhteydenpitoon ja noutoon.

Rotumääritelmä ja työskentelymääritelmä liittyvät tiiviisti rodun jalostukseen. Yhteys on yksinkertainen ja suora: parempia yksilöitä, jotka ovat lähellä ihannetta ja siirtävät omi-

naisuutensa jälkeläisilleen, eli rodun jalostukseen. Helpommin sanottu kuin tehty. Tämä on kasvatustyön suuri haaste, vaikka kasvatusta voi helpolta vaikuttaakin: riittää kun on narttu, ja se astutetaan... ja katsotaan miten käy. Tämä ei kuitenkaan riitä. Täytyy tietää ja ottaa huomioon monia eri asioita: Mendelin lait, koirien suvut ja käytettävä uros. Yksi kaikkien tuntema esimerkki on sukusiitos, jota käytetään paljon väärin välittämättä siitä, kuinka vaarallista se on rodulle, jossa rekisteröityjen koirien määrä Italian Kennelliiton LOI-rekisterissä jää [vuosittain, suom.huom.] alle tuhannen.

Huoleni perustuu tutkimukseeni koirista, jotka rekisteröitiin LOI-rekisteriin vuoden 2000 ja lähes koko vuoden 2001 aikana. Mielestäni tehtyjä yhdistelmiä ja pentueita voi parhaiten analysoida LOI-rekisteriin vuosittain rekisteröityjen koirien kautta. Kyseisten vajaan kahden vuoden aikana syntyi noin 1 388 pentua yhteensä 235 pentueeseen. Olen jakanut pennut eri luokkiin sen mukaan, ovatko niiden vanhemmat käyttövalioita, koepalkittuja vai ilman koetulosta.

Ajanjakson aikana käytettiin 15 käyttövaliourosta, joille syntyi 42 pentueessa yhteensä 237 jälkeläistä. Kaikkiaan 6 uroksella oli koetulos, ja niiden jälkeläismäärä oli 97 pentua 15 pentueessa. On huomioitava, että näiden 21 uroksen joukossa oli 7 muotovaliota ja 3 jälkeläisvaliota. Tutkimusaikana syntyi yhteensä 178 pentuetta, 1 054 pentua, joissa uroksella ei ollut koetulosta.

Halusin myös tietää, millaisia narttuja yhdistelmissä oli käytetty. Vain yhdessä viiden pennun pentueessa narttu oli käyttövalio. Yhdessä kuuden pennun pentueessa narttu oli rotujärjestön valio. Muille koepalkituille nartuille syntyi yhteensä 6 pentuetta, joissa 28 pentua. Muotovalionartuille syntyi 15 pentuetta, joissa kahdeksisenkymmentä pentua. Yhteensä 212 pentuetta syntyi nartuille, joilla ei ollut minkäänlaista koetulosta.

Luvut vahvistavat sen, mitä on jo pitkään puhuttu ja valitettu: spinonekasvattajat huomioivat vain vähimmäsmäärin kotieläinjalostuksen peruspilarit, jotka perustuvat käyttökokeessa – erikoiskoe tai ei – testattuihin ominaisuuksiin. Eli toisin sanoen kasvattajat eivät huomioi työssään tarpeeksi osa-aluetta nimeltä käyttöominaisuudet.

Eräs suurimmista ongelmista on epäilevä asenne käyttökokeita kohtaan: ajatellaan, että viralliset kokeet ovat oma maailmansa, joka ei liity jalostukseen. Uskokaa minua: tämä on erittäin paha virhe. Parhaat yksilöt nimenomaan parantavat rodun ominaisuuksia metsästyskoirana. Joku saattaa vastustaa sanomalla, että on olemassa erinomaisia metsästyskoiria, jotka eivät koskaan osallistu käyttökokeisiin. Tämä voi olla totta, mutta kertokaapa, miksi ihmeessä maatalousministerillämme on rekisteri koira-alan asiantuntijoista, jotka arvioivat jalostukseen käytettävien yksilöiden arvon kotieläinjalostuksen kannalta? Riittäisihän se, jos kuuntelisi metsästäjiä. Asia ei kuitenkaan ole näin, ja luvut ovat paljonpuhuvia. Moni kasvattaja jättää huomiotta virallisen tutkimustiedon, koska se ei heitä kiinnosta. Tämä voi menetellä yksittäisten kasvattajien tapauksessa. Tämä voi menetellä myös siinä tapauksessa, että kasvattajan on vaikea kulkea koiriensa kanssa kokeissa. Tämä ei kuitenkaan ole hyväksyttävää toimintaa niiltä kasvattajilta, jotka toimivat aktiivisesti spinonemaailmassa, ovat C.I.Sp:in jäseniä ja osallistuvat rotujärjestön toimintaan.

Miten on mahdollista parantaa rotua, jos jalostukseen ei käytetä jalostuksen parhaita tuotteita?

C.I.Sp. on tehnyt valtavan määrän työtä käyttöominaisuuksien todentamiseksi ja tiedon jakamiseksi rotujärjestön valioiden, erikoiskokeiden ja Hubertus-kilpailun¹ kautta, jotta juuri metsästäjiä saataisiin mukaan viralliseen toimintaan. C.I.Sp. on pyrkinyt jakamaan tietoa vuosikirjojen, alan lehdissä julkaistujen artikkeleiden ja viimeisimpänä oman lehensä kautta. Huomioon täytyy ottaa myös palaute, jota on saatu Sardiniasa pyillä järjestetystä kokeesta, Toscanassa istutetuilla linnuilla tai Rocca delle Caminatessa lehtokurpilla tai taivaanvuohilla järjestetystä kokeesta tai kokeista, joissa myös pudotetaan. Samoin kokeita on järjestetty Umbrian tai Novaran riistarikkaissa maastoissa. C.I.Sp. on järjestänyt kokeita jo vuosia alueilla, jotka Italian Kennelliitto hyväksyy käyttövalion arvoon vaadittavien tulosten suorittamiseen. Elämme todellakin koiraharrastuksen kultaaikaa, mutta kaikki tämä heijastuu kasvatustyöhön vain osittain.

Toistan siis, että kiistaton tosiasia on, että 1 388 pennusta vain 237 oli käyttövalioiden jälkeläisiä. Miten voimme voittaa takaisin metsästäjien luottamuksen, jos emme paranna laatua? Näyttelykehän laidallakin näkee usein suuria tunteita ja kiinnostusta yli omien rajojemme... silloin kyllä ollaan valmiita matkustamaan pitkiäkin matkoja! Ehkä siksi, että näyttelyissä tuloksen saanti on kuitenkin varmaa.

Huomenna arvostelemme 80 koiraa kokeessa, verrattuna niihin 180 koiraan, jotka osallistuivat erikoisnäyttelyymme. Tällaisia lukuja voi odottaa rodulta, jossa rekisteröidään vuosittain LOI-rekisteriin noin 800 koiraa ja jossa on vallalla nykyinen kasvatuserä. Tämä on esittämieni lukujen tulos. Muu on kuulopuhetta, joka häipyä tuulen mukana.

Toivon, että seuraavalla kerralla, ehkä kymmenen vuoden päästä, voin kertoa toisenlaisesta suuntauksesta. Rodussa, joka oli mitaleilla viimeisimmässä Coppa Italia –kilpailussa, on paljon potentiaalia!
Lykkyä tykö.

VUODET 2000–2001

42 pentuetta, joissa 237 pentua, eli 17%: isä ==> Käyttövalio
15 pentuetta, joissa 97 pentua, eli 7%: isä ==> Koepalkittu
178 pentuetta, joissa 1054 pentua, eli 76%: isä ==> Ei koepalkintoa
1 pentue, jossa 5 pentua, eli 0,4%: emä ==> Käyttövalio
1 pentue, jossa 6 pentua, eli 0,4%: emä ==> Rotujärjestön valio
6 pentuetta, joissa 28 pentua, eli 2%: emä ==> Koepalkittu
15 pentuetta, joissa 80 pentua, eli 6%: emä ==> Muotovalio
212 pentuetta, joissa 1269 pentua, eli 91%: emä ==> Ei koepalkintoa

Dott. Luca Massimino on harrastanut ja kasvattanut spinoneita vuodesta 1978. Hän on aktiivinen spinonen metsästyskäytön puolestapuhuja. Hänellä on ylituomarioikeudet seisojille ja ulkomuototuomarioikeudet spinonelle, ja hän on Italiassa erittäin arvostettu

---

¹ Hubertuksessa arvostellaan koirakon metsästys-suoritusta. Koiran suorituksen painoarvo on noin 40-80%, ja kokeessa painotetaan paljon esim. ohjaan turvallista aseenkäsittelyä. Hubertuksen tuloksia ei sen vuoksi voi suoraan verrata KAER-kokeiden tuloksiin ilman tarkempaa taustatietoa. Suom.huom.

molemmilla saroilla. Dott. Massimino toimi kaksitoista vuotta Club Italiano Spinonin puheenjohtajana, ja rotujärjestön nykyinen aktiivisuus käyttöpuolella pohjautuu paljolti hänen työhönsä ja esimerkkiinsä.